

**Sak: Forslag til strategisk plattform for samarbeidsalliansen Vestregionen
2015 - 2018**

Dagens **visjon** opprettholdes:

Vestregionen: attraktiv – bærekraftig – dynamisk.

Gjeldende **hovedmål** opprettholdes:

Vestregionen skal være en attraktiv, bærekraftig og dynamisk kompetanse- og verdiskapingsregion i Norge og Europa.

Plattformen baseres på følgende elementer:

Bærekraft: en grunnleggende premisse for Vestregionsamarbeidets arbeid

Kompetanse: regionens viktigste ressurs

Nettverk- og prosjektsamarbeid: metode og verktøy for bærekraftig utvikling

Tilrettelegger for verdiskaping og innovasjon: Vestregionens funksjon og rolle for å oppnå samarbeid og utvikling.

Vestregionsamarbeidet skal både være en interessepolitisk allianse og en arena som bidrar til innovasjon og verdiskaping i den enkelte kommune og i regionen som helhet. Ved å utvikle og dele kompetanse, samordne interesser og ressursbruk innen prioriterte innsatsområder, og ved å være en samstemt og tydelig stemme, skal Vestregionen bidra til at medlemmene blir kraftfulle premissgivere for en bærekraftig utvikling i regionen.

Vestregionens tre prioriterte **innsatsområder** vil være:

Regional utvikling hvor fokus er rettet mot områdene:

- Arealbruk, transport og knutepunktutvikling
- Framtidig behov for arbeidskraft og kompetanseutvikling

Helse hvor fokus er rettet mot folkehelse og samhandlingsreformen gjennom områdene:

- Deltakelse i kommunehelsesamarbeidet i Vestre Viken tjenesteområde
- Samfunn og folkehelse

Kultur hvor fokus er rettet mot regionens historie, identitet og mangfold gjennom områdene:

- Kunst rett vest
- Ungdomssymfoniorkesteret

Fokusområdene vil angi retning for hvilke prosjekter og tiltak som skal gjennomføres innen hvert av de tre prioriterte innsatsområdene. Prosjekter og tiltak forankres i Vestregionens årlige budsjett, årshjul og handlingsplaner.

Regjeringen har varslet en **forvaltningsreform** med formål å endre oppgavefordelingen mellom nåværende forvaltningsnivåer, overføre oppgaver til kommunene og redusere antallet kommuner. Vestregionen vil kunne være en felles arena for å drøfte, og eventuelt å påvirke, innholdet og rammebetingelsene for reformen. Når regjeringen har klargjort premissene for reformen, vil Vestregionen forholde seg til reformen som et eget fokusområde.

Sak: Utfordringsdokument

Vestregionen er et politisk og strategisk samarbeidsorgan for 16 kommuner vest for Oslo og fylkeskommunene Akershus og Buskerud. Denne regionen er en av de største og mest folkerike i Norge, og har i overkant av 400 000 innbyggere. Medlemskommunene ligger i fire ulike fylker; Akershus, Buskerud, Oppland og Vestfold. Kommunene har ulikt befolkningsgrunnlag; fra 120 000 innbyggere til 2 200 innbyggere. I mange av kommunene er det forventet en betydelig befolkningstilvekst. Andre kommuner ønsker vekst.

Samarbeidsalliansen er organisert som et § 27-samarbeid i kommuneloven. Samarbeidet er basert på en felles forståelse av regionens sentrale utfordringer og muligheter, samt vilje til å utvikle regionen ved å dele erfaringer, iverksette utviklingsprosjekter og ved å opptre som en samstemt premissleverandør – og høringsinstans - i forhold til nasjonale satsinger og føringer som vil ha konsekvenser for regionen.

Arbeidet med klima og miljø, brukerstyrt personlig assistanse, kommunehelsesamarbeidet og Vestregionens innflytelse i utformingen av Osloregionens areal- og transportstrategi er eksempler på at samarbeidet har gitt resultater. Ikke minst har samarbeidet vist at deltakerne i fellesskap kan påvirke rammebetingelsene for regionens utvikling.

Forutsetninger for regional utvikling

Felles for alle kommunene er et erkjent behov for sosial, kulturell og økonomisk bærekraftig, regional utvikling; en utvikling som inkluderer muligheten for variert bosetting, levende sivilsamfunn, et robust og fremtidsrettet næringsliv, samt utbygging av infrastruktur som sikrer et funksjonelt bolig- og arbeidsmarked. En slik utvikling stiller krav til kompetanse, arbeidsmetoder og roller.

Vestregionsamarbeidets fremste rolle vil være å tilrettelegge verdiskapende prosesser der frivillige, private og offentlige aktører samhandler som partnere, og bidrar til gjensidig kompetanseutvikling og innovasjon.

Bærekraft vil være en grunnleggende premisse for Vestregionens arbeid, og innebærer at de tiltak og løsninger som utvikles, skal sikre langsiktig verdiskaping; både miljømessig, sosialt, kulturelt og økonomisk. Ulike tiltak og løsninger vil innebære ulike nivåer av bærekraft. Noen tiltak vil innebære å reparere eller bøte på effekter av valgte løsninger og strukturer. Andre tiltak vil medføre endringer av strukturer, behov og utfordringer. Alle former for bærekraftige tiltak og prosjekter er verdifulle, men Vestregionen vil prioritere tiltak som kan bidra til å etablere nye, eller videreutvikle eksisterende, bærekraftige strukturer og løsninger.

Kompetanse er regionens viktigste ressurs, og en forutsetning for innovasjon i tjenesteproduksjonen og den samlede samfunnsutviklingen. Langsiktig verdiskaping og vekstkraft forutsetter kunnskapsutvikling og innovasjonsevne. Dette skyldes i hovedsak at vi er en del av et kunnskapsbasert samfunn, der kunnskap er blitt en viktig ressurs, og innovasjon viktige prosesser for verdiskaping og vekstkraft.

Vestregionen har i dag en sterk konsentrasjon av kompetansebedrifter og -miljøer innenfor framtidsrettede områder som olje og gass, energi- og miljøteknologi, helseteknologi, maritime næringer, materialteknologi og kulturnæringer. Vestregionen har også et mangfold av aktive frivillige organisasjoner innen kultur, helse, natur og miljø. Kompetanseutvikling, innovasjon og nye næringsetableringer kan oppnås dersom det utvikles samarbeid og nettverk mellom bedrifter, frivillige aktører, akademia og kommunene.

Nye kommunale oppgaver og økte forventninger og krav til kommunale tjenester, og til kommunenes evne til å samarbeide med private og offentlige aktører, innebærer at også kommunale virksomheter vil

stå overfor betydelige utviklingsbehov knyttet til kompetanse og samarbeidsevne i årene som kommer. Samarbeid i prosjekter vil kunne legge grunnlag for mer permanente samarbeidsstrukturer som kompetanseklyster, nettverk og nye organisasjoner. Kompetanseklyster hvor det sivile samfunn/ frivillige organisasjoner og høyere utdanningsinstitusjoner bidrar, vil styrke den regionale utviklingen.

Vestregionens rolle blir å initiere og tilrettelegge for nettverksutvikling, erfaringsutveksling og prosjektsamarbeid, uten at Vestregionens sekretariat vokser. Dette kan gjennomføres ved at den enkelte kommune eller samarbeidspartner tar rollen som prosjekteier, og der Vestregionen tilrettelegger gjennom etablering av nettverk for læring og utvikling.

Innsatsområder

Vestregionens tre prioriterte innsatsområder vil være:

Regional utvikling hvor fokus er rettet mot bærekraftig utvikling gjennom områdene:

- **Arealbruk, transport og knutepunktutvikling**
Innsatsen baseres på Vestregionens areal- og transportstrategier for 2008 – 2018 (Balansert utvikling), vedtatt av generalforsamlingen i 2008. Utbygging og arealutvikling skal bygge videre på dagens by- og tettstedsstruktur. I utviklingen av et vegsystem med god framkommelighet for kollektivtrafikken, vil befolkningens muligheter til å velge kombinasjoner av bærekraftige framkomstmidler og hensiktsmessige knutepunkt, stå sentralt.
- **Framtidig behov for arbeidskraft og kompetanseutvikling**
Offentlig og privat sektor står overfor store utfordringer knyttet til bemanning og kompetanse i årene som kommer. Vestregionen ønsker å samarbeid med regionens utdanningsinstitusjoner i etableringen av kompetansegivende tilbud som tilfredsstillende både innbyggernes, kommunenes og næringslivets ønsker og behov.

Helse hvor fokus er rettet mot folkehelse og samhandlingsreformen:

- **Delta i kommunehelsesamarbeidet i Vestre Viken tjenesteområde**
Ny helseovgiving og endringer i oppgavefordelingen mellom helseforetak og kommune, har gitt kommunene nye oppgaver både innen somatikken og psykisk helse/rus. Selv om avtaleverket mellom kommunene og helseforetaket er på plass, er det fortsatt behov for avklaring av den konkrete oppgavefordelingen mellom partene, kommunenes veiledningsbehov og hvordan kompetanseoverføring mellom helseforetak og kommunen skal organiseres. Fokusområdet ivaretas i Kommunehelsesamarbeidet i Vestre Viken tjenesteområde som består av Vestregionens 16 kommuner i tillegg til 10 andre kommuner i Buskerud.
- **Samfunn og folkehelse**
Kommunene har et lovpålagt ansvar for å fremme befolkningens helse og trivsel gjennom systematisk innsats og kunnskapsbaserte tiltak innenfor alle kommunale sektorer og tjenesteområder. Folkehelseutfordringene er sammensatte og kan ikke løses av enkeltstående tiltak. På samme måte som by- og tettstedsutviklingen vil påvirke folkehelsen, vil arbeidsmetodene som benyttes i folkehelsearbeidet, være utslagsgivende for resultatet. I dag utføres det i liten grad forskning knyttet til folkehelsearbeid, og forskningsbasert metodikk er i liten grad utviklet. Vestregionen vil derfor etablere samarbeid med forskningsinstitusjoner og aktører i frivillig sektor med sikte på å stimulere til økt forskning innen folkehelsefeltet, og til utvikling av forskningsbasert metodikk.

Kultur hvor fokus er rettet mot regionens historie, identitet og mangfold gjennom områdene:

- Kunst rett vest

Vestregionen vil videreføre gjennomføringen av en årlig kunstrunde der profesjonelle regionale kunstnere inviteres til å delta. Formålet med tiltaket er å styrke og vise mangfoldet av det profesjonelle kunstlivet i regionen, og å gjøre visuell kunst tilgjengelig for et bredt publikum.

- Vestregionens Ungdomssymfonikere

Vestregionens Ungdomssymfoniorkester er en orkesterskole for barn og unge som tar sikte på en profesjonell karriere, og unge som ønsker å utvikle en livslang hobby. De unge rekrutteres fra musikk- og kulturskolene i regionen, skolekorps- og orkestre, videregående skolars musikklinjer og private spillelærere. Orkesterskolen baseres på felles samspill og gruppeøvelser ledet av anerkjente, profesjonelle musikere.

Forvaltningsreformen

Regjeringen har invitert kommunene til å starte diskusjonene om struktur, oppgavefordeling og kommunegrenser, og er klare på at hensikten med kommunereformen er å overføre flere oppgaver til større kommuner. Selv har regjeringen etablert et ekspertutvalg som skal gi føringer for hvilke oppgaver kommunene skal ivareta i årene som kommer. I tillegg har regjeringen har startet arbeidet med å gjennomgå oppgavene til fylkeskommunene, fylkesmennene og staten med sikte på å gi mer makt og myndighet til kommunene. Våren 2015 har regjeringen varslet at den vil legge fram melding om de nye oppgavene til kommunene.

Så langt har bare et fåtall av kommunene i Vestregionen startet arbeidet med å vurdere kommunesammenslåing. Rådmannsgruppen og styringsgruppen vil legge til rette for at kommunene kan dele erfaringer underveis, og bidra til at regjeringens føringer blir belyst og diskutert i Vestregionens ulike fora.